

Sygn. akt VI GC 595/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2020 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: asesor sądowy Barbara Golec

Protokolant: Justyna Leszczyńska

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2020 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. L. (L.)

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda A. L. kwotę 3 693,40 zł (trzy tysiące sześćset dziewięćdziesiąt trzy złote czterdzieści groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 10 maja 2018 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 037,68 zł (jeden tysiąc trzydzieści siedem złotych sześćdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 595/19

UZASADNIENIE

Powód A. L. wniósł w dniu 23 października 2018 r. o zasądzenie od pozwanego (...)S.A. w W. kwoty 6 118 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 listopada 2017 r., a także o zwrot kosztów procesu. Podał, że w dniu 5 października 2017 r. w wyniku kolizji uszkodzony został pojazd będący własnością poszkodowanego B. M.. Sprawca kolizji był ubezpieczony z tytułu odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Według powoda, koszt naprawy pojazdu wyniósł 10 907,34 zł brutto. Pozwany wypłacił jedynie odszkodowanie w wysokości 4 789,34 zł brutto. Powód jako cesjonariusz dochodził reszty należnego odszkodowania (k. 2-3).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 14 grudnia 2018 r. powództwo uwzględniono w całości (k. 32).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Podniósł, że kosztorys pozwanego zakładał wykorzystanie części alternatywnych, a części oryginalne akceptował po spełnieniu określonych warunków. Dopłata do odszkodowania była możliwa na podstawie rachunków za przeprowadzoną naprawę. Podał, że oferował rabaty na materiał lakierniczy i części zamienne, lecz poszkodowany z nich nie skorzystał, naruszając obowiązek minimalizacji szkody. Pozwany zarzucił, że pojazd przed zdarzeniem miał uszkodzony zderzak, co rzutowało na koszty naprawy. Zakwestionował datę początkową naliczania odsetek (k. 38-44).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 5 października 2017 r. w wyniku kolizji uszkodzony został pojazd marki K. S. (nr rej. (...), rok produkcji (...)), stanowiący własność B. M.. Sprawca kolizji był ubezpieczony z tytułu odpowiedzialności cywilnej u pozwanego – (...) S.A. w W.. Szkoda została zgłoszona pozwanemu dnia 9 października 2017 r. Poszkodowany nie był uprawniony do odliczenia podatku VAT.

bezsporne

W dniu 9 października 2017 r. poszkodowany zawarł z powodem A. L. umowę cesji wierzytelności, na mocy której przelał na jego rzecz wierzytelność przysługującą mu wobec pozwanego z tytułu odszkodowania za naprawę pojazdu w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 5 października 2017 r.

dowód: umowa cesji wierzytelności k. 8

Powód naprawił pojazd poszkodowanego, a naprawę rozpoczęto zaraz po zdarzeniu. W toku likwidacji szkody poszkodowany miał kontakt z pozwanym tylko w związku z najmem pojazdu zastępczego.

dowód: zeznania świadka B. M. – nagranie rozprawy z dnia 4 lutego 2020 r. oraz protokół skrócony k. 177v-178

Pozwany w decyzji z dnia 2 listopada 2017 r. przyznał powodowi jako uprawnionemu odszkodowanie w kwocie 4 578,27 zł brutto tytułem kosztów naprawy pojazdu. Decyzja zawierała informację, że ceny części zamiennych pochodzą od producentów i importerów pojazdów oraz od dostawców funkcjonujących na rynku motoryzacyjnym, a w obrocie dostępne są także części od innych dostawców. W przypadku trudności z nabyciem części oryginalnych oraz materiałów lakierniczych w cenach podanych w kosztorysie, pozwany prosił o kontakt, podając adres mailowy i numer telefonu. Poinformowano, że w kalkulacji naprawy uwzględniono rabat na części, jaki oferują dostawcy części współpracujący z pozwanym, a koszty dostarczenia części pokrywa dostawca.

dowód: decyzja pozwanego k. 173

Według pozwanego, wartość pojazdu przed szkodą wynosiła 14 234 zł brutto, a wartość po przeprowadzeniu naprawy – 14 523 zł brutto. Koszt naprawy pojazdu pozwany określił na kwotę 4 878,27 zł brutto. W kosztorysie przyjęto stawkę za roboczogodzinę na poziomie 50 zł netto, współczynnik odchylenia na kosztach lakierowania 60% i potrącenie na kosztach części zmiennych 20%. W kalkulacji założono wykorzystanie części o porównywaną jakością co oryginalne ((...), (...)) oraz 1 części oryginalnej. Kalkulacja zawierała informację, że ceny części zamiennych pochodzą od producentów i importerów pojazdów oraz od dostawców funkcjonujących na rynku motoryzacyjnym, a w obrocie dostępne są także części od innych dostawców. W przypadku trudności z nabyciem części oryginalnych oraz materiałów lakierniczych w cenach podanych w kosztorysie, pozwany prosił o kontakt, podając adres mailowy i numer telefonu.

dowód: wycena k. 9-12, informacja o wysokości szkody częściowej k. 13, kalkulacja naprawy k. 14-20, 171-172

Powód wezwał pozwanego do zapłaty dalszej kwoty odszkodowania w dniu 18 kwietnia 2018 r. W reakcji na wezwanie do zapłaty pozwany dopłacił odszkodowanie w kwocie 211,07 zł. Pozwany przyznał łącznie odszkodowanie w kwocie 4 789,34 zł brutto tytułem szkody w pojeździe. W decyzji z dnia 9 maja 2018 r. poinformowano, że w kalkulacji naprawy uwzględniono rabat na części, jaki oferują dostawcy części współpracujący z pozwanym, a koszty dostarczenia części pokrywa dostawca.

dowód: decyzja pozwanego k. 21-22, wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem nadania k. 27-28, wiadomości mailowej k. 29

Według kosztorysu naprawy, przedłożonego przez powoda, koszt naprawy pojazdu wyniósłby 10 907,34 zł brutto, z wykorzystaniem części oryginalnych, przy stawce za roboczogodzinę w wysokości 95 zł netto. Wartość pojazdu w stanie nieuszkodzonym powód wycenił na kwotę 15 400 zł brutto.

dowód: kalkulacja naprawy k. 23-24, wycena k. 25-26

Średnia stawka za roboczogodzinę w 2017 r. wynosiła 100 zł netto. Przed zdarzeniem zderzak przedni posiadał uszkodzenia, a jego wymiana na nowy spowodowałaby wzrost wartości pojazdu o 300 zł.

Koszt naprawy pojazdu przy uwzględnieniu wcześniejszych uszkodzeń, z zastosowaniem części nowych i oryginalnych (typu (...), z logo producenta pojazdu) i średniej stawki za roboczogodzinę wyniósłby 9 050,01 zł brutto. Tego rodzaju naprawa przy założeniu rabatów na części zamienne (20%) i materiał lakierniczy (40%) wyniosłaby 7 056,97 zł brutto.

Koszt naprawy pojazdu przy uwzględnieniu wcześniejszych uszkodzeń, z zastosowaniem części nowych i oryginalnych (typu (...), z logo producenta pojazdu) oraz dostępnych części o jakości typu (...), przy uwzględnieniu średniej stawki za roboczogodzinę wyniósłby 8 482,74 zł brutto. Tego rodzaju naprawa przy założeniu rabatów na części zamienne (20%) i materiał lakierniczy (40%) wyniosłaby 6 603,16 zł brutto.

Części typu (...) to części oryginalne zamienne, oznaczone logo producenta części, wytwarzane i dystrybuowane przez dostawców oryginalnych części zamiennych (typu(...)). Części te odpowiadają jakością częściom oryginalnym od producenta pojazdu. W zakresie naprawy dostępna była 1 część typu (...) - nakładka zderzaka. Części zamienne oznaczone literą (...)(porównywalnej jakości) to części, których producent zaświadcza, że są takiej samej jakości co komponenty, który były stosowane do montażu pojazdu.

dowód: opinia biegłego sądowego k. 104-147, akta szkody na płycie CD k. 80

Ustalając stan faktyczny oparto się na opinii biegłego z zakresu motoryzacji mgr inż. R. A., której strony nie kwestionowały. Nie przeprowadzono dowodu z porozumienia pozwanego z dostawcą części zamiennych z dnia 17 sierpnia 2016 r. (k. 47-49), jako że umowa nie obowiązywała w okresie likwidacji szkody. Nie stało się również podstawą ustaleń faktycznych porozumienie z dnia 18 marca 2016 r. (k. 50-53) ani aneks z dnia 13 marca 2017 r. (k. 54). Porozumienie z dnia 18 marca 2016 r. obowiązywało jedynie przez okres 1 roku od podpisania umowy, a aneks dotyczył przedłużenia obowiązywania umowy, której pozwany jednak nie przedłożył.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Podstawę prawną roszczenia stanowił przepis art. 822 § 1 k.c., który stwarza po stronie ubezpieczyciela obowiązek zapłacenia określonego w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej odszkodowania za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej, wobec której odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie z § 2 wymienionego przepisu, umowa obejmuje szkody będące następstwem przewidzianego w niej zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Przesłankami powstania odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela są zatem: zaistnienie zdarzenia, z którym umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wiąże odpowiedzialność odszkodowawczą ubezpieczającego lub ubezpieczonego (tj. zdarzenie ubezpieczeniowe), szkoda oraz adekwatny związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy szkodą a przedmiotowym zdarzeniem. Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych precyzuje szczegółowe podstawy i zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela (art. 9, art. 9a, art. 34, art. 36 ustawy).

W rozpoznawanej sprawie zdarzenie ubezpieczeniowe, odpowiedzialność pozwanego z umowy ubezpieczenia (...), legitymacja czynna powoda pozostawały poza sporem. Strony nie zgadzały się jedynie w zakresie kosztów naprawy uszkodzonego samochodu, zwłaszcza zastosowanych przez pozwanego rabatów.

W myśl art. 361 § 2 k.c., w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowana poniosła, oraz korzyści, które mogłaby osiągnąć, gdyby jej szkody nie wyrządono. Szkada jest rozumiana jako utrata lub zmniejszenie aktywów, bądź powstanie lub zwiększenie pasywów osoby poszkodowanej. Przy ustaleniu szkody stosuje się ogólne zasady prawa odszkodowawczego, choć odszkodowanie należne od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej zawsze wypłaca się w pieniądzu. Zasadą jest całkowita kompensata doznanego uszczerbku, wykluczone jest jednak nieuzasadnione wzbogacenie się poszkodowanego. Stosownie do art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Normalny związek przyczynowy zachodzi wtedy, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajowym biegu rzeczy, bez zaistnienia szczególnych okoliczności, szkoda jest rezultatem typowym, w zwykłej kolejności rzeczy, a więc nie będącym rezultatem jakiegos zupełnie wyjątkowego zbiegu okoliczności.

Stwierdzić zatem należy, że pozwany zobowiązany był wypłacić odszkodowanie w kwocie umożliwiającej poszkodowanemu doprowadzenie pojazdu do stanu sprzed kolizji. Wartość odszkodowania powinna zatem odpowiadać co najmniej obiektywnie koniecznym i ekonomicznie uzasadnionym kosztom naprawy samochodu, pozwalającym na doprowadzenie uszkodzonego mienia do stanu sprzed zdarzenia ubezpieczeniowego. Poza zainteresowaniem ubezpieczyciela powinno natomiast pozostawać, czy poszkodowany w rzeczywistości naprawił swój pojazd, a jeśli tak, to przy wykorzystaniu jakich części. Roszczenie o świadczenie należne od zakładu ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia komunikacyjnego odpowiedzialności cywilnej z tytułu kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu pierwotnego jest wymagalne niezależnie od tego, czy naprawa została dokonana (por. wyrok SN z dnia 16 maja 2002 r. V CKN 1273/00, wyrok SN z dnia 12 kwietnia 2018 r. sygn. akt II CNP 43/17, wyrok SN z dnia 8 marca 2018 r. sygn. akt II CNP 32/17, postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2018 r. sygn. akt III CZP 51/18).

W rozpoznawanej sprawie uzasadniony koszt naprawy pojazdu przy zastosowaniu nowych oryginalnych części zamiennych pochodzących od producenta pojazdu z jego logo (typu (...)) oraz części o jakości odpowiadającej częściom oryginalnym przy uwzględnieniu średniej stawki za roboczogodzinę na dzień powstania szkody wynosiłby 8 482,74 zł brutto. Koszt ten uwzględniał wcześniejsze uszkodzenia przedniego zderzaka, niezwiązane ze szkodą. Z uwagi na wiek pojazdu (13 lat w chwili szkody), celowym było wykorzystanie do naprawy pojazdu części typu (...), co pozwoliło na ograniczenie kosztów naprawy. Powód nie wykazał przy tym szczególnego interesu poszkodowanego w wykorzystaniu do naprawy wyłącznie części z logo producenta pojazdu. Uzasadnionym było przy tym przyjęcie średniej stawki za roboczogodzinę, skoro powód nie wykazał, by pojazd został naprawiony za wyższą stawkę.

Sporne było zastosowanie rabatów na części zamienne oraz materiał lakierniczy. Upusty uwzględnione w kosztorysie pozwanego nie były jednak dla poszkodowanego wiążące. Informacje w samym kosztorysie były zbyt zdawkowe i niejasne, pozwany nie wyjaśnił, że ceny uwzględniają rabaty. Dopiero w decyzji w przedmiocie przyznania odszkodowania pozwany wyjaśnił wartości przyjęte w kosztorysie, powołując się na rabaty. Bez pełnych wyjaśnień, kosztorys naprawy był wadliwy i nie odpowiadał wysokości szkody. Ponadto, pozwany nie wykazał, by rzeczywiście miał możliwość zapewnienia części zamiennych i materiałów lakierniczych w cenach wskazanych w kosztorysie – na tę okoliczność przedłożono jedynie porozumienia dotyczące części zamiennych, nieaktualne na czas likwidacji szkody. Gdyby nawet tego rodzaju rabaty uznać za realne, a propozycję za złożoną, brak jest jakiegokolwiek dowodu na pouczenie poszkodowanego o konsekwencjach przeprowadzenia naprawy z pominięciem dostawcy części współpracującego z pozwanym, tj. obniżeniu należnego odszkodowania. Ponadto, informacja o spornych rabatach nie dotarła do poszkodowanego, a w chwili wydania decyzji w przedmiocie odszkodowania, odwołującej się do rabatów, naprawa pojazdu poszkodowanego była już w toku. W tych okolicznościach, złożenie przez pozwanego propozycji byłoby również spóźnione.

Mając powyższe na uwadze, zasądzono na rzecz powoda kwotę 3 693,40 zł, odpowiadającą różnicy między należnym odszkodowaniem z tytułu szkody częściowej w pojeździe a wypłaconą kwotą (8 482,74 zł – 4 789,34 zł), z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 10 maja 2018 r. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 14 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Jako początkowy dzień naliczania odsetek

wskazano dzień następny po dacie odpowiedzi pozwanego na wezwania do zapłaty (9 maja 2018 r.). Świadczenia odszkodowawcze zakładu ubezpieczeń są bowiem terminowe, co oznacza, że zakład ubezpieczeń nie pozostaje w opóźnieniu co do kwot nie objętych jego decyzją, jeżeli poszkodowani po jej otrzymaniu lub wcześniej nie określili kwotowo swego roszczenia (zob. uzas. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 1999 r., III CKN 315/98).

W pozostałym zakresie powództwo jako niezasadne oddalono.

O kosztach rozstrzygnięto w oparciu o art. 100 zd. 1 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielania stosownie do wyniku postępowania, które powód wygrał w 60%. Koszty postępowania w sumie wyniosły 4 757,80 zł. Na wskazane koszty złożyły się: poniesione przez powoda - opłata od pozwu 306 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika 1 800 zł, wynagrodzenie biegłego 817,80 zł (łącznie 2 940,80 zł), koszty poniesione przez pozwanego – opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika 1 800 zł (łącznie 1 817 zł). Wysokość wynagrodzenia pełnomocników wynikała z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Pozwany winien ponieść koszty w wysokości 2 854,68 zł (60% z 4 757,80 zł), a poniósł koszty w kwocie 1 817 zł, zatem kwotę 1 037,68 zł należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda.